

Wydział Historyczny.

kierunek studiów: Historia

dyscyplina wiodąca: historia

profil kształcenia: ogólnoakademicki

poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia

numer uchwały Senatu*83/2025/2026

obowiązuje od 2026/2027 dla II i III roku

Lp.	Zajęcia	Kierunkowe efekty uczenia się	Treści programowe	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się
1.	Wstęp do badań historycznych	K_A1W01; K_A1W03, K_A1W08; K_A1W11, K_A1U01, K_A1U06, K_A1K01; K_A1K02, K_A1K07, K_A1K08	Historia jako dyscyplina naukowa – przedmiot, cele i miejsce w systemie nauk. Organizacja badań historycznych w Polsce i na świecie oraz podstawowe instytucje naukowe prowadzące badania historyczne. Literatura naukowa jako podstawa warsztatu badawczego historyka. Źródła historyczne – definicja, klasyfikacja, charakterystyka oraz ich wykorzystanie w badaniach historycznych. Krytyka zewnętrzna i wewnętrzna źródeł historycznych. Podstawowe metody badań historycznych oraz etapy postępowania badawczego. Kształcenie umiejętności wyszukiwania, doboru, analizy i krytycznej interpretacji źródeł oraz literatury naukowej. Stawianie problemów badawczych. Zasady etyki badań naukowych.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
2.	Archeologia ziem polskich	K_A1W02; K_A1W04; K_A1W08; K_A1U02; K_A1U07; K_A1K01; K_A1K04; K_A1K06	Archeologia jako dyscyplina badająca najstarsze dzieje człowieka – jej miejsce w naukach historycznych oraz znaczenie dla poznawania przeszłości. Charakterystyka źródeł archeologicznych oraz ich znaczenie w rekonstrukcji dziejów najdawniejszych. Metody badań archeologicznych oraz podstawowe problemy interpretacji materiałów archeologicznych. Kształcenie umiejętności rozpoznawania i interpretowania źródeł archeologicznych, analizy przemian zachodzących w społecznościach prahistorycznych, wykorzystania wyników badań archeologicznych w interpretacji procesów historycznych oraz rozumienia znaczenia ochrony dziedzictwa archeologicznego. Periodyzacja pradziejów powszechnych i ziem polskich. Przemiany gospodarcze, społeczne i kulturowe od neolitu do początków wczesnego średniowiecza na ziemiach polskich, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju gospodarki rolniczej, kultury duchowej, epoki brązu, okresu przedchrześcijańskiego, rzymskiego oraz okresu wędrowek ludów. Ochrona dziedzictwa archeologicznego w Polsce oraz podstawowe zasady konserwacji i prawnej ochrony zabytków archeologicznych.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
3	Historia starożytna	K_A1W01; K_A1W05; K_A1W06 K_A1W08, K_A1W09; K_A1W10, K_A1U03, K_A1U04; K_A1U05; K_A1U6; K_A1U08, K_A1U10; K_A1K01; K_A1K04; K_A1K06	Chronologia i periodyzacja dziejów starożytnych. Historiografia antyczna – główni przedstawiciele, charakterystyka i znaczenie dla poznania dziejów starożytności. Powstanie i rozwój cywilizacji Bliskiego Wschodu oraz Egiptu, ich osiągnięcia cywilizacyjne, społeczne, polityczne i kulturowe. Dzieje Grecji od epoki archaicznej do klasycznej, kształtowanie się polis oraz przemiany ustrojowe, społeczne i kulturowe. Podboje Aleksandra Wielkiego oraz powstanie i rozwój świata hellenistycznego. Powstanie państwa rzymskiego, ustrój epoki królewskiej i republiki oraz proces budowy hegemonii Rzymu w basenie Morza Śródziemnego. Powstanie cesarstwa, pryncypat Augusta oraz rozwój Imperium Rzymskiego w okresie jego największego rozkwitu. Charakterystyka źródeł do dziejów starożytności oraz ich znaczenie w badaniach historycznych. Kształcenie umiejętności analizy i krytycznej interpretacji wybranych źródeł antycznych, wyjaśniania związków przyczynowo-skutkowych procesów historycznych, oceny znaczenia osiągnięć cywilizacji starożytnych dla rozwoju kultury europejskiej oraz wykorzystania literatury naukowej i historiografii w interpretacji dziejów starożytności.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
4	Wybrane zagadnienia antropologii i historii kultury	K_A1W02, K_A1W06, K_A1W09, K_A1W12, K_A1U02, K_A1U03, K_A1U04, K_A1U08, K_A1U11, K_A1K02, K_A1K04, K_A1K10	Podstawowe koncepcje kultury. Kultura jako przedmiot badań antropologicznych i historycznych. Antropologia historyczna jako kierunek badań nad przeszłością – przedmiot, metody i możliwości interpretacyjne. Zastosowanie podejścia antropologicznego w analizie zjawisk i procesów historycznych oraz w badaniach nad kulturą dawnych społeczeństw. Wybrane zagadnienia z zakresu antropologii i historii kultury, obejmujące postrzeganie czasu i przestrzeni, stosunek do ciała i seksualności, etapy życia człowieka, relacje między płciami i pokoleniami, myśli i emocje, postawy wobec śmierci i życia pozagrobowego, pracę i czas wolny, ubiór oraz przestrzeń mieszkalną jako elementy kultury. Kształcenie umiejętności interpretacji zjawisk kulturowych z wykorzystaniem źródeł historycznych i dorobku antropologii, analizy różnorodności kulturowej w ujęciu historycznym, dostrzegania wpływu uwarunkowań społecznych i kulturowych na życie człowieka oraz krytycznej oceny różnych sposobów interpretacji przeszłości.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
5	Krainy historyczne	K_A1W02; K_A1W07; K_A1W12; K_A1U03; K_A1U05; K_A1U11, K_A1U12, K_A1K01; K_A1K04	Pojęcie i znaczenie krain historycznych w badaniach historycznych oraz ich miejsce w kształtowaniu tożsamości regionalnej i narodowej. Geneza oraz przemiany historycznych krain, prowincji i jednostek podziału terytorialnego Polski i Litwy od X do XX wieku, z uwzględnieniem zmian granic, organizacji administracyjnej oraz uwarunkowań politycznych, społecznych i kulturowych. Krainy historyczne Europy – ich geneza, rozwój oraz znaczenie w procesach historycznych i kształtowaniu współczesnej mapy politycznej i kulturowej kontynentu. Kształcenie umiejętności identyfikowania krain historycznych i zmian ich granic, analizy historycznych podziałów terytorialnych z wykorzystaniem map i atlasów historycznych, interpretowania wpływu przemian politycznych na kształt podziałów administracyjnych oraz wykorzystywania wiedzy o regionach historycznych w wyjaśnianiu procesów historycznych i dziedzictwa kulturowego Europy.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
6	(E) Zasoby archiwalne i biblioteczne (e)	K_A1W02; K_A1W03, K_A1W11; K_A1U01, K_A1U02, K_A1U06; K_A1U12, K_A1U13 K_A1K06; K_A1K08, K_A1K09	Źródła informacji naukowej i ich znaczenie w warsztacie badawczym historyka. Metody wyszukiwania, selekcji i krytycznej oceny informacji z wykorzystaniem elektronicznych baz danych, katalogów bibliotecznych oraz otwartych zasobów naukowych. Platformy czasopism naukowych i repozytoria otwartego dostępu jako źródło literatury historycznej. Biblioteki cyfrowe oraz ich wykorzystanie w badaniach historycznych. Cyfrowe zasoby archiwalne oraz zasady korzystania z materiałów archiwalnych udostępnianych w środowisku elektronicznym. Archiwa społeczne, rodzinne i lokalne jako element ochrony dziedzictwa historycznego. Historyczne kolekcje fotograficzne, filmowe oraz archiwa historii mówionej jako źródła do badań nad przeszłością. Kształcenie umiejętności wyszukiwania, gromadzenia, selekcjonowania i wykorzystywania elektronicznych zasobów archiwalnych i bibliotecznych, krytycznej oceny ich wartości naukowej oraz stosowania zasad etycznego i zgodnego z prawem korzystania z cyfrowych zasobów dziedzictwa kulturowego.	Wykonanie zadań praktycznych i/lub projekt indywidualny (kwerenda i zestawienie źródeł) i/lub aktywność podczas ćwiczeń i/lub przygotowanie cyfrowej kwerendy źródłowej do wybranego zagadnienia historycznego wg wskazówek prowadzącego

7	Nauki pomocnicze historii	K_A1W01; K_A1W02; K_A1W08; K_A1W09; K_A1W10; K_A1U01; K_A1U03; K_A1U12; K_A1K01; K_A1K02	Pojęcie, geneza i rozwój nauk pomocniczych historii oraz ich miejsce w warsztacie badawczym historyka. Klasyfikacja nauk pomocniczych historii, ich zakres badawczy oraz związki z innymi dyscyplinami naukowymi. Charakterystyka wybranych nauk pomocniczych historii, ze szczególnym uwzględnieniem genealogii, heraldyki, sfragistyki, chronologii i dyplomatyki, ich przedmiotu badań oraz metod badawczych. Znaczenie nauk pomocniczych w identyfikacji, datowaniu, krytyce i interpretacji źródeł historycznych. Kształcenie umiejętności rozpoznawania i wykorzystywania metod oraz narzędzi nauk pomocniczych historii w analizie źródeł historycznych, ocenie ich autentyczności i wiarygodności oraz rozwiązywaniu podstawowych problemów badawczych.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
8	Historia średniowieczna Polski	K_A1W02; K_A1W04; K_A1W10; K_A1U04; K_A1U05; K_A1U09; K_A1K02; K_A1K03	Geneza i rozwój państwa polskiego od X do końca XV wieku. Proces chrystianizacji oraz jego znaczenie dla przemian politycznych, społecznych i kulturowych. Kształtowanie organizacji państwowej i kościelnej oraz rozwój ustroju monarchii piastowskiej i jagiellońskiej. Przemiany społeczne, gospodarcze, prawne i kulturowe w średniowiecznej Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju rycerstwa, duchowieństwa, mieszczaństwa i chłopstwa. Polska wobec sąsiadów oraz konflikty i wojny w średniowieczu. Kultura, religijność, obyczajowość, życie codzienne oraz osiągnięcia cywilizacyjne średniowiecznej Polski. Charakterystyka źródeł do dziejów średniowiecznej Polski oraz ich znaczenie w badaniach historycznych. Kształcenie umiejętności analizy i krytycznej interpretacji źródeł średniowiecznych, wyjaśniania procesów politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz wykorzystywania literatury naukowej do interpretacji dziejów Polski średniowiecznej.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
9	Historia średniowieczna powszechna	K_A1W01; K_A1W02; K_A1W05; K_A1W08; K_A1W10; K_A1U04; K_A1U03; K_A1U04; K_A1U05; K_A1U8; K_A1U09; K_A1U11; K_A1K01; K_A1K02; K_A1K03; K_A1K06	Geneza i periodyzacja średniowiecza oraz główne kierunki rozwoju cywilizacji europejskiej od V do XV wieku. Przemiany polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe średniowiecznej Europy, ze szczególnym uwzględnieniem powstania i rozwoju państw barbarzyńskich, Cesarstwa Bizantyjskiego, świata islamu, cesarstwa, papieństwa oraz monarchii europejskich. Rozwój feudalizmu. Powstanie i rozwój miast. Rozwój gospodarki i handlu. Rozwój kultury średniowiecznej: ośrodki kultury we wczesnym średniowieczu, renesans karoliński, renesans XII wieku, rozwój szkolnictwa i uniwersytetów oraz nauki średniowiecznej. Życie religijne, ruchy reformy Kościoła, mistyka oraz ruchy społeczno-religijne. Charakterystyka źródeł do dziejów średniowiecza oraz ich znaczenie w badaniach historycznych. Kształcenie umiejętności analizy i krytycznej interpretacji źródeł średniowiecznych, wyjaśniania procesów politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz wykorzystywania literatury naukowej do interpretacji dziejów średniowiecznej Europy	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
10	Historia nowożytna Polski	K_A1W01; K_A1W02; K_A1W04; K_A1W10; K_A1U03; K_A1U04; K_A1U05; K_A1U7; K_A1U08; K_A1U11; K_A1U12; K_A1K01; K_A1K02; K_A1K03; K_A1K06	Dzieje Rzeczypospolitej od XVI do końca XVIII wieku na tle przemian zachodzących w Europie. Organizacja i funkcjonowanie ustroju państwowego Rzeczypospolitej Obojga Narodów, kompetencje organów władzy oraz rola szlachty w życiu politycznym. Przemiany społeczne, gospodarcze, religijne i kulturowe epoki nowożytnej, ze szczególnym uwzględnieniem renesansu, reformacji, kontrreformacji oraz kultury baroku. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej, konflikty zbrojne oraz proces narastania kryzysu państwa i jego upadku u schyłku XVIII wieku. Znaczenie mecenatu artystycznego i kultury dworskiej w życiu politycznym i społecznym. Charakterystyka źródeł do dziejów Polski nowożytnej oraz ich znaczenie w badaniach historycznych. Kształcenie umiejętności analizy i krytycznej interpretacji źródeł nowożytnych, wyjaśniania procesów politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz wykorzystywania literatury naukowej do interpretacji dziejów Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
11	Historia nowożytna powszechna	K_A1W01; K_A1W02; K_A1W05; K_A1W08; K_A1W10; K_A1W12; K_A1U03; K_A1U04; K_A1U05; K_A1U8; K_A1U11; K_A1K01; K_A1K02; K_A1K03; K_A1K06	Dzieje Europy i świata od końca XV do końca XVIII wieku na tle najważniejszych przemian politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych. Wielkie odkrycia geograficzne oraz ich wpływ na rozwój kolonializmu, gospodarki światowej i przemiany cywilizacyjne. Rozwój nowożytnych państw europejskich, ewolucja ustrojów politycznych oraz funkcjonowanie społeczeństw XVI–XVIII wieku. Renesans, reformacja, kontrreformacja, oświecenie oraz ich znaczenie dla rozwoju kultury, nauki i życia społecznego. Absolutyzm, przemiany gospodarcze, rozwój handlu i systemów pieniężnych oraz miejsce Europy i Imperium Osmańskiego w nowożytnym świecie. Charakterystyka źródeł do dziejów epoki nowożytnej oraz ich znaczenie w badaniach historycznych. Kształcenie umiejętności analizy i krytycznej interpretacji źródeł nowożytnych, wyjaśniania procesów politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz wykorzystywania literatury naukowej do interpretacji dziejów Europy i świata XVI–XVIII wieku.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
12	Warsztat metodyczny	K_A1W01; K_A1W02; K_A1W03; K_A1W08; K_A1W10; K_A1W11; K_A1W12; K_A1U01; K_A1U02; K_A1U03; K_A1U04; K_A1U06; K_A1U07; KU_08; K_A1U10; K_A1K01; K_A1K02 K_A1K06; K_A1K08; K_A1K09; K_A1K10	Metodyka badań historycznych oraz etapy planowania i realizacji pracy naukowej. Podstawowe pojęcia związane z procesem badawczym oraz zasady formułowania problemów, pytań i celów badawczych. Charakterystyka metod i technik badawczych stosowanych w badaniach historycznych oraz zasady ich doboru do problematyki badawczej. Krytyczna analiza literatury naukowej oraz identyfikacja i dobór źródeł historycznych z wykorzystaniem tradycyjnych i cyfrowych narzędzi wyszukiwania informacji naukowej. Zasady sporządzania przypisów, cytowania oraz przygotowywania bibliografii zgodnie z obowiązującymi standardami. Etyczne i prawne aspekty prowadzenia badań naukowych oraz przygotowywania prac akademickich.	Zaliczenie z oceną. Opracowanie koncepcji własnego projektu badawczego, przygotowanie planu pracy, dobór literatury i źródeł oraz prezentacja wyników własnych analiz w formie eseju lub wystąpienia ustnego, połączone z dyskusją i krytyczną oceną proponowanych rozwiązań.
13	Historia Polski XIX wieku (1795-1918)	K_A1W01; K_A1W02; K_A1W04; K_A1W08; K_A1W10; K_A1U03; K_A1U04; K_A1U05; K_A1U07; K_A1U08; K_A1U09; K_A1U11; K_A1U12; K_A1K03	Dzieje ziem polskich od III rozbioru do odzyskania niepodległości w 1918 roku na tle przemian zachodzących w Europie. Skutki utraty państwowości oraz funkcjonowanie społeczeństwa polskiego pod zaborami. Polskie dążenia niepodległościowe, powstania narodowe oraz działalność polityczna, społeczna i gospodarcza w XIX i na początku XX wieku. Przemiany ustrojowe, społeczne, gospodarcze i kulturowe na ziemiach polskich, rozwój nowoczesnego narodu, procesy industrializacji i urbanizacji oraz znaczenie autonomii galicyjskiej. Ziemie polskie w okresie I wojny światowej oraz proces odbudowy państwa polskiego. Charakterystyka źródeł do dziejów Polski w latach 1795–1918 oraz ich znaczenie w badaniach historycznych. Kształcenie umiejętności analizy i krytycznej interpretacji źródeł historycznych, wyjaśniania procesów politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz wykorzystywania literatury naukowej do interpretacji dziejów Polski XIX i początku XX wieku.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)

14	Historia powszechna XIX wieku (1789-1918)	K_A1W01; K_A1W02; K_A1W05; K_A1W08; K_A1W10, K_A1W12; K_A1U03, K_A1U04; K_A1U05; K_A1U8; K_A1U09; K_A1U11, K_A1K01; K_A1K02, K_A1K03, K_A1K06	Dzieje Europy i świata od rewolucji francuskiej do zakończenia I wojny światowej. Przemiany polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe XIX wieku oraz ich wpływ na kształt współczesnego świata. Rewolucja francuska, epoka napoleońska, kongres wiedeński i kształtowanie ładu europejskiego. Rozwój idei liberalizmu, konserwatyzmu, nacjonalizmu i socjalizmu oraz ich wpływ na przemiany polityczne i społeczne. Rewolucja przemysłowa, rozwój kapitalizmu, imperializmu i kolonializmu oraz przemiany cywilizacyjne XIX wieku. Powstanie Austro-Węgier, zjednoczenie Włoch i Niemiec, rozwój mocarstw europejskich, sytuacja w Imperium Rosyjskim oraz konflikty międzynarodowe prowadzące do wybuchu I wojny światowej. Charakterystyka źródeł do dziejów XIX i początku XX wieku oraz ich znaczenie w badaniach historycznych. Kształcenie umiejętności analizy i krytycznej interpretacji źródeł historycznych, wyjaśniania procesów politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz wykorzystywania literatury naukowej do interpretacji dziejów Europy i świata w latach 1789–1918.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
15	Objazd naukowy	K_A1W01; K_A1W02; K_A1W03; K_A1W08; K_A1W12, K_A1U01; K_A1U02, K_A1U06; K_A1U09; K_A1U10; K_A1U15, K_A1K01; K_A1K03; K_A1K04, K_A1K06, K_A1K07	Poznanie dziedzictwa historycznego i kulturowego wybranych regionów Polski poprzez bezpośredni kontakt z dobrami kultury i dziedzictwa historycznego. Analiza rozwoju historycznego miast i regionów na tle dziejów Polski, ze szczególnym uwzględnieniem procesów miastotwórczych, przemian ustrojowych, historii parlamentaryzmu oraz dziejów Kościoła. Charakterystyka materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz jego znaczenia dla badań historycznych i ochrony dziedzictwa narodowego. Kształcenie umiejętności interpretowania zabytków i przestrzeni historycznej jako źródeł historycznych, prowadzenia obserwacji terenowych, dokumentowania obiektów dziedzictwa kulturowego oraz prezentowania wyników własnych analiz w formie ustnej i pisemnej. Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej oraz odpowiedzialności za ochronę i popularyzację dziedzictwa kulturowego.	Zaliczenie z oceną na podstawie końcowego kolokwium pisemnego/ustnego lub pracy pisemnej sprawdzające wiedzę merytoryczną z zakresu tematyki będącej przedmiotem zajęć w danym roku akademickim oraz zespołowe zaplanowanie i przygotowanie wystąpienia dotyczącego wybranego wydarzenia/obiektu przedstawianego in situ podczas objazdu.
16	Historia Polski XX wieku (1918-1989)	K_A1W04, K_A1W06, K_A1W07, K_A1W08, K_A1U02, K_A1U05, K_A1U08, K_A1U14, K_A1K01, K_A1K04, K_A1K10	Dzieje Polski od odzyskania niepodległości w 1918 roku do czasów współczesnych. Kształtowanie granic i ustroju II Rzeczypospolitej, życie polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalne państwa oraz jego miejsce w stosunkach międzynarodowych okresu międzywojennego. Polska podczas II wojny światowej, funkcjonowanie Polskiego Państwa Podziemnego oraz skutki wojny dla państwa i społeczeństwa. Organizacja i funkcjonowanie państwa polskiego po 1945 roku, przemiany ustrojowe, polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe w okresie Polski Ludowej, działalność opozycji demokratycznej oraz proces przemian ustrojowych po 1989 roku i budowy III Rzeczypospolitej. Charakterystyka źródeł do dziejów Polski XX wieku oraz ich znaczenie w badaniach historycznych. Kształcenie umiejętności analizy i krytycznej interpretacji źródeł historycznych, wyjaśniania procesów politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz wykorzystywania literatury naukowej do interpretacji dziejów Polski XX i początku XXI wieku.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
17	Historia powszechna XX wieku (1918-1918)	K_A1W04, K_A1W06, K_A1W07, K_A1W08, K_A1U02, K_A1U05, K_A1U08, K_A1U14, K_A1K01, K_A1K04, K_A1K10	Dzieje Europy i świata od zakończenia I wojny światowej do przełomu XX i XXI wieku. Ład wersalski oraz jego wpływ na sytuację międzynarodową. Rozwój systemów totalitarnych i autorytarnych, stosunki międzynarodowe w okresie międzywojennym oraz przyczyny i przebieg II wojny światowej. Skutki polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe II wojny światowej. Powstanie Organizacji Narodów Zjednoczonych, kształtowanie powojennego ładu międzynarodowego, zimna wojna, dekolonizacja oraz procesy integracji europejskiej. Przemiany polityczne, społeczne, gospodarcze i cywilizacyjne drugiej połowy XX wieku, upadek systemu dwublokowego oraz najważniejsze procesy kształtujące współczesny świat. Charakterystyka źródeł do dziejów XX wieku oraz ich znaczenie w badaniach historycznych. Kształcenie umiejętności analizy i krytycznej interpretacji źródeł historycznych, wyjaśniania procesów politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz wykorzystywania literatury naukowej do interpretacji dziejów Europy i świata XX wieku.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
18	Historia sztuki	K_A1W02, K_A1W08, K_A1W12, K_A1U02, K_A1U08, K_A1K06	Podstawowe pojęcia historii sztuki oraz najważniejsze koncepcje periodyzacji dziejów kultury i rozwoju stylów artystycznych. Metody analizy i interpretacji dzieł sztuki oraz architektury jako źródeł do badań historycznych. Znaczenie sztuki w kształtowaniu kultury europejskiej oraz przemianach cywilizacyjnych. Charakterystyka głównych kierunków rozwoju sztuki europejskiej od okresu przedromańskiego do sztuki współczesnej, ze szczególnym uwzględnieniem sztuki romańskiej, gotyckiej, renesansowej, nowożytnej i XIX wieku oraz ich oddziaływania na kulturę polską. Kształcenie umiejętności rozpoznawania stylów artystycznych, analizy dzieł sztuki i architektury, interpretowania ich w kontekście historycznym oraz wykorzystywania materiału ikonograficznego jako źródła historycznego.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
19	Historia filozofii	K_A1W02, K_A1W07, K_A1U07, K_A1U08, K_A1K02, K_A1K10	Podstawowe kierunki rozwoju filozofii od starożytności do XIX wieku oraz ich wpływ na kulturę europejską i rozwój myśli społecznej, politycznej oraz naukowej. Główne nurty filozofii starożytnej, średniowiecznej, renesansowej, nowożytnej i XIX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem poglądów Platona, Arystotelesa, św. Augustyna, św. Tomasa z Akwinu, Kartezjusza, Spinozy, Locke'a, Kanta oraz przedstawicieli utilitaryzmu. Filozoficzne podstawy etyki, teorii poznania, państwa i społeczeństwa oraz ich znaczenie dla interpretacji procesów historycznych. Kształcenie umiejętności analizy podstawowych tekstów filozoficznych, identyfikowania wpływu idei filozoficznych na przemiany historyczne oraz wykorzystywania dorobku filozofii w interpretacji zjawisk politycznych, społecznych i kulturowych.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
20	Przemiany w Polsce i na świecie po 1989	K_A1W07, K_A1W13, K_A1W14, K_A1W08, K_A1W13, K_A1W14, K_A1U02, K_A1U08, K_A1U14, K_A1K04, K_A1K10	Przemiany polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe w Polsce, Europie i świecie po 1989 roku. Upadek systemu dwublokowego oraz kształtowanie nowego ładu międzynarodowego po zakończeniu zimnej wojny. Procesy demokratyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej, integracja europejska, rozszerzenie NATO i Unii Europejskiej oraz ich znaczenie dla przemian politycznych i społecznych. Współczesne wyzwania cywilizacyjne, w tym globalizacja, migracje, terroryzm, konflikty międzynarodowe oraz przemiany gospodarki światowej. Przemiany ustrojowe, społeczne i gospodarcze w Polsce po 1989 roku oraz ich wpływ na współczesne państwo i społeczeństwo. Charakterystyka źródeł do badań nad historią najnowszą i współczesnością oraz ich specyfika. Kształcenie umiejętności analizy i krytycznej interpretacji współczesnych źródeł historycznych, wyjaśniania procesów politycznych, społecznych i gospodarczych zachodzących po 1989 roku oraz wykorzystywania literatury naukowej i materiałów źródłowych do interpretacji najnowszych dziejów Polski i świata.	Egzamin pisemny lub ustny (wykład) Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć (konwersatorium)
21	Historia integracji europejskiej (e)	K_A1W07, K_A1W13, K_A1W14, K_A1U14, K_A1K04	Geneza idei integracji europejskiej oraz uwarunkowania polityczne, gospodarcze i społeczne procesu integracji po II wojnie światowej. Etapy rozwoju wspólnot europejskich oraz powstania Unii Europejskiej. Ewolucja traktatów europejskich, instytucji Unii Europejskiej i zakresu ich kompetencji. Miejsce Unii Europejskiej w systemie prawa międzynarodowego oraz współpraca z organizacjami międzynarodowymi i państwami spoza UE. Współczesne kierunki rozwoju integracji europejskiej oraz wyzwania stojące przed Unią Europejską. Kształcenie umiejętności analizy procesów integracyjnych, interpretowania dokumentów i aktów prawnych dotyczących integracji europejskiej oraz oceny znaczenia integracji dla rozwoju Europy i Polski.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.

22.	Język łaciński	K_A1W10; K_A1U09; K_A1K04	Podstawy gramatyki, fleksji i składni języka łacińskiego. Doskonalenie umiejętności czytania, tłumaczenia i rozumienia prostych tekstów łacińskich z wykorzystaniem słowników oraz pomocy językowych. Poznanie podstawowej terminologii łacińskiej występującej w kulturze antycznej i europejskiej tradycji intelektualnej. Analiza wybranych tekstów autorów starożytnych oraz ich znaczenia dla rozwoju kultury i historiografii europejskiej. Kształcenie umiejętności wykorzystywania podstaw języka łacińskiego w dalszym studiowaniu historii oraz rozumienia wpływu łaciny na terminologię historyczną i naukową.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium i/lub innych prac realizowanych w trakcie zajęć
23	Łacina średniowieczna i nowożytna	K_A1W05; K_A1W08; K_A1U07; K_A1U09; K_A1K05	Podstawowe zagadnienia gramatyki języka łacińskiego, zasady wymowy i akcentowania oraz elementy słownictwa charakterystycznego dla łaciny średniowiecznej i nowożytnej. Rola języka łacińskiego w kulturze europejskiej i polskiej oraz znaczenie łaciny dla rozwoju nauki, administracji i Kościoła. Recepcja antyku w kulturze europejskiej i polskiej. Kształcenie umiejętności rozumienia i tłumaczenia prostych tekstów łacińskich, rozpoznawania terminologii historycznej oraz wykorzystywania tekstów łacińskich jako źródeł do badań historycznych.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium i/lub innych prac realizowanych w trakcie zajęć
24	Język obcy	K_A1W10; K_A1U09, K_A1U11, K_A1U13, K_A1U16 K_A1K01, K_A1K06	Doskonalenie kompetencji językowych w zakresie rozumienia ze słuchu, czytania, mówienia i pisania zgodnie z wymaganiami poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Rozwijanie umiejętności komunikowania się w sytuacjach życia codziennego, akademickiego i zawodowego. Doskonalenie poprawności gramatycznej, leksykalnej i stylistycznej wypowiedzi ustnych i pisemnych. Kształcenie umiejętności korzystania z różnorodnych źródeł informacji w języku obcym oraz rozwijanie kompetencji niezbędnych do samodzielnego uczenia się.	Egzamin ustny lub pisemny
25	Seminarium licencjackie	K_A1W01, K_A1W03, K_A1W08, K_A1W09, K_A1W11, K_A1U01, K_A1U02, K_A1U03, K_A1U07, K_A1U08, K_A1U09, K_A1U10, K_A1U11, K_A1U15, K_A1U16, K_A1K03, K_A1K08, K_A1K09, K_A1K10	Doskonalenie metodologii badań historycznych oraz zasad prowadzenia samodzielnych badań naukowych. Wybór i uzasadnienie tematu pracy licencjackiej, formułowanie problemów, pytań i celów badawczych oraz opracowanie koncepcji pracy. Krytyczna analiza literatury naukowej i źródeł historycznych oraz ich dobór do problematyki badawczej. Gromadzenie, analiza i interpretacja materiałów źródłowych z wykorzystaniem tradycyjnych i cyfrowych narzędzi badawczych. Konstruowanie struktury pracy dyplomowej, przygotowanie aparatu naukowego, stosowanie zasad cytowania oraz opracowywania przypisów i bibliografii. Przygotowanie kolejnych części pracy licencjackiej, prezentacja wyników badań podczas seminarium, udział w dyskusji naukowej oraz doskonalenie warsztatu pisarskiego i edytorskiego z wykorzystaniem narzędzi komputerowych. Kształcenie umiejętności samodzielnego prowadzenia badań historycznych zgodnie z zasadami metodologii i etyki badań naukowych. Możliwości wykorzystania wyników badań historycznych w działalności zawodowej i projektowej historia oraz podstawy pozyskiwania środków na realizację przedsięwzięć naukowych, edukacyjnych i popularyzatorskich	Zaliczenie z oceną na podstawie realizacji zaplanowanych przy pomocy opiekuna zadań związanych z przygotowywaniem pracy dyplomowej, przygotowanych prac pisemnych, w tym końcowej pracy dyplomowej. - doprecyzować - Kasia - by sprawdzić planowanie pracy badawczej / przygotowanie konspektu
26	Wykład monograficzny w języku polskim lub języku obcym nowożytnym (1-6) (e)	K_A1W02; K_A1W04; K_A1W07; K_A1U01; K_A1U02; K_A1U03; K_A1K02	Wybrane zagadnienia z historii Polski i historii powszechnej prezentowane w ujęciu problemowym lub monograficznym, związane z aktualnymi kierunkami badań historycznych prowadzonych przez prowadzącego. Analiza wybranych problemów badawczych z wykorzystaniem literatury naukowej i źródeł historycznych oraz prezentacja różnych stanowisk historiograficznych. Kształcenie umiejętności krytycznej analizy literatury przedmiotu, interpretacji źródeł historycznych oraz formułowania własnych ocen i wniosków dotyczących wybranych zagadnień historycznych.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego lub ustnego i/lub przygotowanej pisemnej pracy zaliczeniowej.
27.	Wprowadzenie do badań regionalistycznych (e)	K_A1W02; K_A1W06; K_A1W07; K_A1W08 K_A1W12, K_A1U04; K_A1U05; K_A1K01, K_A1K04	Wprowadzenie studentów w problematykę historii lokalnej i regionalnej poprzez omówienie podstawowych pojęć, takich jak historia lokalna, historia regionalna, region historyczny oraz regionalizm historyczny. Przedstawienie założeń metodologicznych badań regionalnych, specyfiki wykorzystywanych źródeł oraz metod prowadzenia badań nad dziejami społeczności lokalnych i regionów. Zapoznanie studentów z regionem Kujaw i Pomorza Nadwiślańskiego jako przedmiotem badań historycznych, głównymi kierunkami badań oraz dorobkiem historiografii regionalnej. Kształtowanie umiejętności identyfikowania i analizowania problemów badawczych z zakresu historii regionalnej, krytycznej analizy źródeł i opracowań historiograficznych oraz interpretacji zjawisk historycznych w perspektywie lokalnej i regionalnej. Rozwijanie umiejętności wykorzystania wiedzy z zakresu historii regionalnej w działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej, w tym przygotowywania działań służących upowszechnianiu dziedzictwa historycznego oraz wzmacnianiu tożsamości lokalnej i regionalnej.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
28.	Archeologia Kujaw i Pomorza Nadwiślańskiego	K_A1W02; K_A1W04; K_A1W06; K_A1W12 K_A1U04; K_A1U05; K_A1U08; K_A1K01, K_A1K02, K_A1K04	Omówienie stanu i znaczenia badań archeologicznych prowadzonych na obszarze Kujaw i Pomorza Nadwiślańskiego. Zapoznanie studentów z najważniejszymi stanowiskami oraz wybranymi zabytkami archeologicznymi regionu na tle przemian kulturowych od pradziejów po średniowiecze. Kształtowanie umiejętności identyfikowania, analizowania i interpretowania źródeł archeologicznych oraz ich wykorzystania w rekonstrukcji dziejów regionu. Rozwijanie umiejętności krytycznej oceny wyników badań archeologicznych oraz wykorzystania ich w badaniach nad historią regionu.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
29.	Historia Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej	K_A1W02; K_A1W04; K_A1W06; K_A1W12, K_A1U04; K_A1U05; K_A1U08; K_A1U14; K_A1K01, K_A1K02, K_A1K04	Dzieje Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej od średniowiecza do współczesności z uwzględnieniem uwarunkowań politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych rozwoju regionu. Charakterystyka specyfiki historycznej Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej na tle pozostałych ziem polskich oraz ich znaczenia w dziejach państwa polskiego. Analiza przemian ustrojowych, społecznych i gospodarczych zachodzących w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem okresu rozbicia dzielnicowego, zaborów, przemian XIX i XX wieku oraz procesu integracji regionu z odrodzonym państwem polskim. Interpretacja źródeł historycznych dotyczących dziejów Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej oraz ukazanie ich wartości poznawczej. Analiza dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu oraz jego znaczenia dla kształtowania tożsamości regionalnej i narodowej. Ukazanie możliwości wykorzystania dziedzictwa historycznego Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej w działalności edukacyjnej, popularyzatorskiej i kulturalnej.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
30.	Kultura materialna i dziedzictwo przemysłowe Kujaw i Pomorza Nadwiślańskiego	K_A1W02; K_A1W04; K_A1W06; K_A1W12, K_A1U04; K_A1U05; K_A1U08; K_A1K01, K_A1K02, K_A1K04	Materiałne świadectwa działalności człowieka na Kujawach i Pomorzu Nadwiślańskim oraz ich znaczenie dla badań historycznych. Analiza rozwoju kultury materialnej regionu od średniowiecza po czasy współczesne, ze szczególnym uwzględnieniem budownictwa, osadnictwa, rzemiosła, rolnictwa, przemysłu oraz infrastruktury komunikacyjnej. Interpretacja zabytków, obiektów i krajobrazu kulturowego regionu jako źródeł historycznych i elementów dziedzictwa kulturowego. Ocena możliwości ochrony, rewitalizacji i wykorzystania materialnego dziedzictwa Kujaw i Pomorza Nadwiślańskiego w działalności edukacyjnej, turystycznej i kulturalnej.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.

31.	Historia Pomorza Nadwiślańskiego i Ziemi Chełmińskiej	K_A1W02; K_A1W04; K_A1W06; K_A1W12, K_A1U04; K_A1U05; K_A1U08; K_A1U14; K_A1K01, K_A1K02, K_A1K04	Dzieje Pomorza Nadwiślańskiego i Ziemi Chełmińskiej od średniowiecza do współczesności z uwzględnieniem uwarunkowań politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych rozwoju regionu. Charakterystyka specyfiki historycznej Pomorza Nadwiślańskiego i Ziemi Chełmińskiej na tle pozostałych ziem polskich oraz ich znaczenia w dziejach państwa polskiego. Analiza przemian ustrojowych, społecznych i gospodarczych zachodzących w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem okresu państwa krzyżackiego, Prus Królewskich, zaborów oraz przemian XIX i XX wieku. Interpretacja źródeł historycznych dotyczących dziejów regionu oraz Ukazanie ich wartości poznawczej. Analiza dziedzictwa historycznego i kulturowego Pomorza Nadwiślańskiego i Ziemi Chełmińskiej oraz jego znaczenia dla kształtowania tożsamości regionalnej i narodowej. Ukazanie możliwości wykorzystania dziedzictwa historycznego regionu w działalności edukacyjnej, popularyzatorskiej i kulturalnej.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
32.	Kultura i sztuka Bydgoszczy i regionu (e)	K_A1W02; K_A1W04; K_A1W06; K_A1W07, K_A1W08, K_A1W12, K_A1U04; K_A1U05; K_A1U08; K_A1U14; K_A1K01, K_A1K02, K_A1K04	Omówienie wybranych zagadnień z zakresu kultury i sztuki Bydgoszczy oraz regionu na przestrzeni dziejów. Zapoznanie studentów z działalnością najważniejszych instytucji kultury, wybitnymi twórcami oraz najważniejszymi osiągnięciami w zakresie malarstwa, rzeźby, literatury, muzyki, teatru oraz życia naukowego i umysłowego. Kształtowanie umiejętności analizowania i interpretowania zjawisk kulturowych oraz ich osadzania w kontekście historycznym i społecznym. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy dzieł kultury i sztuki oraz oceny ich znaczenia dla dziedzictwa kulturowego Bydgoszczy i regionu.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
32	Dzieje Wielkopolski	K_A1W04, K_A1W06 K_A1W12 K_A1U03, K_A1U04 K_A1U05 K_A1K04, K_A1K05	Dzieje Wielkopolski od początków państwowości polskiej do współczesności z uwzględnieniem uwarunkowań politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych rozwoju regionu. Charakterystyka specyfiki Wielkopolski na tle pozostałych ziem polskich oraz jej roli w dziejach państwa polskiego. Analiza przemian ustrojowych, społecznych i gospodarczych zachodzących w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem okresu zaborów, pracy organicznej, Powstania Wielkopolskiego oraz przemian XX wieku. Interpretacja źródeł historycznych dotyczących dziejów regionu oraz Ukazanie ich wartości poznawczej. Analiza dziedzictwa historycznego i kulturowego Wielkopolski oraz jego znaczenia dla kształtowania tożsamości regionalnej i narodowej. Ukazanie możliwości wykorzystania dziedzictwa historycznego Wielkopolski w działalności edukacyjnej, popularyzatorskiej i kulturalnej.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
34.	Historia Bydgoszczy po 1920 roku	K_A1W04; K_A1W06; K_A1W12; K_A1W15; K_A1U03; K_A1U04; K_A1U05; K_A1K04; K_A1K05	Dzieje polityczne, społeczne i gospodarcze Bydgoszczy po 1920 roku. Najważniejsze wydarzenia i procesy kształtujące rozwój miasta oraz życie jego mieszkańców w XX i XXI wieku. Analiza przemian politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych Bydgoszczy na tle historii Polski i Europy. Interpretacja źródeł historycznych oraz dorobku historiografii dotyczących dziejów miasta. Identyfikacja i wyjaśnianie uwarunkowań oraz następstw procesów historycznych zachodzących w Bydgoszczy z uwzględnieniem ich lokalnego, regionalnego i ogólnopolskiego kontekstu. Wykorzystanie wiedzy o historii i dziedzictwie Bydgoszczy do przygotowywania przedsięwzięć edukacyjnych, badawczych i projektowych oraz poznanie możliwości funkcjonowania historyka w instytucjach kultury i podmiotach związanych z ochroną oraz upowszechnianiem dziedzictwa.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej sprawdzającej wiedzę merytoryczną oraz przedstawionego projektu badawczego lub popularyzującego wiedzę o historii Bydgoszczy.
35.	Mniejszości narodowe, etniczne i wyznaniowe Kujaw i Pomorza Nadwiślańskiego	K_A1W04, K_A1W06 K_A1W12 K_A1U03, K_A1U04 K_A1U05 K_A1K04, K_A1K05	Zróżnicowanie etniczne, narodowe i wyznaniowe Bydgoszczy oraz Kujaw od średniowiecza do współczesności. Charakterystyka procesów osadniczych, migracyjnych i przemian demograficznych wpływających na strukturę ludności regionu. Analiza roli i znaczenia wybranych mniejszości etnicznych, narodowych i wyznaniowych w życiu politycznym, społecznym, gospodarczym i kulturalnym Bydgoszczy oraz Kujaw. Interpretacja źródeł historycznych dotyczących relacji między społecznościami oraz przemian ich statusu prawnego i społecznego. Ukazanie wpływu wielokulturowości na rozwój regionu, kształtowanie jego dziedzictwa oraz współczesnej tożsamości lokalnej i regionalnej. Analiza współczesnych form ochrony dziedzictwa i pamięci o społecznościach współtworzących historię Bydgoszczy i Kujaw.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
36.	Muzea i miejsca pamięci w regionie	K_A1W08, K_A1W10 K_A1W15, K_A1U03, K_A1U04, K_A1U08, K_A1K04, K_A1K05	Rola muzeów i miejsc pamięci w ochronie, dokumentowaniu i popularyzacji dziedzictwa historycznego oraz kulturowego regionu. Charakterystyka działalności muzeów, skansenów, izb pamięci i innych instytucji zajmujących się ochroną dziedzictwa. Interpretacja zbiorów muzealnych, ekspozycji oraz miejsc pamięci jako źródeł wiedzy historycznej. Analiza funkcji edukacyjnych, społecznych i kulturotwórczych muzeów oraz miejsc pamięci. Znaczenie muzealnictwa i polityki pamięci dla kształtowania świadomości historycznej i tożsamości lokalnej. Projektowanie funkcjonowania muzeum w przestrzeni publicznej z wykorzystaniem różnych form komunikacji i nowoczesnych narzędzi cyfrowych.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej sprawdzającej wiedzę merytoryczną oraz przedstawionego projektu badawczego funkcjonowania muzeum w przestrzeni publicznej z wykorzystaniem różnych form komunikacji i nowoczesnych narzędzi cyfrowych.
38	Europejskie dziedzictwo kulturowe (e)	K_A1W02; K_A1W08; K_A1W10; K_A1U08; K_A1K05	Pojęcie i istota europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz jego znaczenie dla kształtowania tożsamości Europy. Dziedzictwo kultury materialnej i niematerialnej Europy oraz jego zróżnicowanie historyczne i kulturowe. Analiza wybranych obiektów, zjawisk i tradycji stanowiących element europejskiego dziedzictwa kulturowego. Identyfikacja i interpretacja czynników wpływających na zachowanie, ochronę i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego. Szanse i zagrożenia związane z ochroną europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz współczesne wyzwania w zakresie jego zachowania.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
39.	Migracje w Europie na przestrzeni dziejów	K_A1W01; K_A1W02; K_A1U01; K_A1U03 K_A1K02 K_A1K03	Migracje jako zjawisko historyczne oraz społeczne i ich wpływ na przemiany polityczne, gospodarcze, kulturowe i demograficzne w Europie od starożytności do współczesności. Charakterystyka przyczyn, przebiegu i skutków wybranych procesów migracyjnych, w tym kolonizacji, wędrowek ludów, osadnictwa, migracji ekonomicznych, politycznych i przymusowych. Interpretacja źródeł historycznych dotyczących migracji oraz ukazanie ich znaczenia dla badań nad przemianami społecznymi i kulturowymi. Analiza wpływu migracji na kształtowanie struktur etnicznych, narodowych i wyznaniowych oraz relacji między społecznościami. Ukazanie znaczenia migracji dla rozwoju państw i społeczeństw europejskich oraz współczesnych procesów integracyjnych i tożsamościowych.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
36.	Kraje niemieckojęzyczne: historia – społeczeństwo - kultura	K_A1W01; K_A1W03; K_A1W08; K_A1W10; K_A1U03; K_A1U08; K_A1K02; K_A1K03	Wybrane zagadnienia z historii krajów niemieckojęzycznych oraz ich znaczenia dla przemian politycznych, społecznych i kulturowych Europy. Charakterystyka specyfiki kultury, języka, tradycji oraz tożsamości narodowej i regionalnej krajów niemieckojęzycznych w ujęciu historycznym i współczesnym. Analiza roli krajów niemieckojęzycznych w kształtowaniu europejskiej myśli politycznej, gospodarki, nauki, sztuki i dziedzictwa kulturowego. Interpretacja źródeł historycznych oraz tekstów kultury dotyczących dziejów i kultury krajów niemieckojęzycznych. Ukazanie wpływu procesów historycznych na współczesne społeczeństwa krajów niemieckojęzycznych, ich zróżnicowanie kulturowe oraz znaczenie tych państw w integracji europejskiej i stosunkach międzynarodowych.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.

37.	Wielokulturowość i etniczność Europy (e)	K_A1W02; K_A1W06; K_A1W07; K_A1W08; K_A1W09; K_A1U02, K_A1U04 K_A1U05, K_A1U08, K_A1U11, K_A1K04, K_A1K05	Analiza pojęć wielokulturowości, etniczności, narodu i tożsamości w ujęciu historycznym i współczesnym. Charakterystyka procesów kształtujących różnicowanie etniczne, narodowe, religijne i językowe Europy. Analiza relacji między państwem narodowym a społeczeństwem wielokulturowym oraz wpływu migracji na przemiany społeczne i kulturowe. Interpretacja źródeł i opracowań dotyczących wielokulturowości oraz funkcjonowania mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych w Europie. Analiza wybranych przykładów współistnienia i konfliktów międzykulturowych oraz ich uwarunkowań historycznych. Ukazanie znaczenia wielokulturowości dla współczesnych społeczeństw europejskich oraz kształtowania tożsamości lokalnej, narodowej i europejskiej.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
38.	Miasto europejskie (e)	K_A1W02; K_A1W06; K_A1W07; K_A1W14, K_A1U04 K_A1U08, K_A1U11, K_A1K04, K_A1K05, K_A1K06	Miasta europejskie jako przedmiotu badań historycznych oraz przestrzeni przemian społecznych, gospodarczych, politycznych i kulturowych od starożytności do współczesności. Charakterystyka genezy i ewolucji miast europejskich oraz ich znaczenia dla rozwoju cywilizacji europejskiej. Analiza organizacji życia miejskiego, przemian ustrojowych i społecznych oraz roli miast jako ośrodków administracji, handlu, nauki i kultury. Interpretacja źródeł historycznych oraz materiałów ikonograficznych, kartograficznych i urbanistycznych dotyczących rozwoju miast. Analiza przemian architektury, układów przestrzennych i dziedzictwa kulturowego miast europejskich oraz ich wpływu na współczesną tożsamość i jakość życia mieszkańców. Analiza współczesnych wyzwań rozwoju miast, związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego, zrównoważonym rozwojem, rewitalizacją oraz funkcjonowaniem miast w zjednoczonej Europie.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
39.	Francja: historia – społeczeństwo – kultura	K_A1W01; K_A1W02; K_A1W05; K_A1W06; K_A1W12, K_A1U04; K_A1U05; K_A1U09 K_A1U14, K_A1K03; K_A1K43, K_A1K10	Wybrane zagadnienia z historii Francji oraz ich znaczenia dla przemian politycznych, społecznych i kulturowych Europy. Charakterystyka specyfiki kultury francuskiej, języka, tradycji oraz tożsamości narodowej w ujęciu historycznym i współczesnym. Analiza roli Francji w kształtowaniu europejskiej myśli politycznej, nauki, sztuki i dziedzictwa kulturowego. Interpretacja źródeł historycznych oraz tekstów kultury dotyczących dziejów Francji. Ukazanie wpływu procesów historycznych na współczesne społeczeństwo francuskie, jego różnicowanie kulturowe oraz miejsce Francji we współczesnej Europie	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
40.	Kraje Europy Środkowo-Wschodniej: historia – społeczeństwo - kultura	K_A1W08, K_A1W10 K_A1U03, K_A1U04 K_A1K04, K_A1K05	Wybrane zagadnienia historii krajów Europy Środkow-Wschodniej oraz ich znaczenia dla przemian politycznych, społecznych i kulturowych Europy. Charakterystyka specyfiki kultury, języka, tradycji oraz tożsamości narodowej i regionalnej w ujęciu historycznym i współczesnym. Analiza roli tych państw w kształtowaniu europejskiej myśli politycznej, gospodarki, nauki, sztuki i dziedzictwa kulturowego. Interpretacja źródeł historycznych oraz tekstów kultury dotyczących ich dziejów i kultury. Ukazanie wpływu procesów historycznych na współczesne społeczeństwo, jego różnicowanie kulturowe oraz znaczenie w integracji europejskiej i stosunkach międzynarodowych.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
41.	Dzieje i kultura Żydów	K_A1W06, K_A1W08, K_A1W10, K_A1U03, K_A1U04, K_A1K04	Dzieje społeczności żydowskich od średniowiecza do współczesności z uwzględnieniem ich roli w rozwoju cywilizacji europejskiej. Charakterystyka przemian społecznych, religijnych, politycznych i kulturowych zachodzących w społecznościach żydowskich oraz relacji z otoczeniem. Analiza wybranych zjawisk związanych z religią, tradycją, językiem, literaturą, sztuką i folklorem żydowskim. Interpretacja źródeł historycznych oraz tekstów kultury dotyczących dziejów i kultury Żydów. Analiza znaczenia Zagłady dla historii i tożsamości narodu żydowskiego oraz przemian zachodzących w diasporze po II wojnie światowej. Ukazanie wpływu dziedzictwa kultury żydowskiej na rozwój kultury europejskiej oraz znaczenia ochrony i popularyzacji dziedzictwa żydowskiego.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
42.	Muzea: historia i zbiory	K_A1W02; K_A1K08; K_A1W09; K_A1W09; K_A1W15, K_A1U03; K_A1U08, K_A1K03, K_A1K05	Geneza i rozwój muzealnictwa europejskiego. Typy muzeów i ich funkcje. Rola mecenatu w tworzeniu i rozwoju muzeów. Architektura muzealna. Prawne podstawy funkcjonowania muzeów oraz ochrona dziedzictwa kulturowego. Analiza działalności wybranych muzeów europejskich oraz interpretacja zbiorów muzealnych jako źródeł historycznych. Znaczenie muzeów dla zachowania pamięci historycznej, tożsamości kulturowej i edukacji historycznej, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za ochronę i popularyzację dziedzictwa kulturowego. Zasady przygotowywania projektów muzealnych i edukacyjnych, pozyskiwania środków na działalność oraz funkcjonowania muzeów i historyków w sektorze kultury i dziedzictwa.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej sprawdzającej wiedzę z zakresu problematyki zajęć oraz przygotowanie projektu muzealnego lub edukacyjnego służącego ochronie i popularyzacji dziedzictwa kulturowego
43.	Kobiety w społeczeństwie i kulturze europejskiej	K_A1W06, K_A1W08, K_A1W10, K_A1U03, K_A1U04, K_A1K04	Miejsce i rola kobiet w społeczeństwach europejskich od starożytności do współczesności z uwzględnieniem uwarunkowań politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych. Charakterystyka ewolucji statusu prawnego kobiet oraz przemian ich pozycji społecznej i zawodowej. Analiza koncepcji historii kobiet i historii płci (gender history) jako kierunków badań historycznych. Interpretacja źródeł historycznych oraz tekstów kultury dotyczących wizerunku kobiet, ich aktywności oraz udziału w życiu politycznym, społecznym, naukowym i kulturalnym. Analiza znaczenia edukacji, działalności społecznej i zawodowej kobiet oraz ich wkładu w rozwój kultury, nauki i życia publicznego. Ukazanie wpływu przemian społecznych i kulturowych na współczesne postrzeganie roli kobiet w społeczeństwie europejskim.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji / projektu) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
44.	Socjologia w badaniach historycznych (e)	K_A1W03, K_A1W09, K_A1U03, K_A1U05, K_A1K03	Podstawowe pojęcia, przedmiot i metody badań socjologicznych oraz ich znaczenie dla badań historycznych. Relacje między socjologią a historią oraz możliwości wykorzystania dorobku socjologii w interpretacji procesów historycznych i społecznych. Charakterystyka wybranych metod i technik badań społecznych oraz zasad konstruowania narzędzi badawczych. Krytyczna analiza i Ukazanie materiałów socjologicznych pod kątem ich przydatności w badaniach historycznych. Znaczenie materiałów archiwalnych, danych statystycznych, relacji i badań społecznych w rekonstrukcji przeszłości. Kształcenie umiejętności wykorzystywania metod socjologicznych w badaniach historycznych, interpretowania wyników badań społecznych oraz krytycznej oceny ich wartości poznawczej dla wyjaśniania procesów historycznych.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
45.	Wprowadzenie do nauki o państwie (e)	K_A1W02; K_A1W04; K_A1U02; K_A1U09; K_A1K02; K_A1K03; K_A1K05	Podstawowe pojęcia i koncepcje dotyczące państwa oraz jego miejsca w życiu społecznym i politycznym. Geneza państwa oraz historyczna ewolucja form organizacji państwowej. Istota władzy państwowej, suwerenności oraz podstawowych modeli ustrojowych i systemów rządów. Funkcje państwa oraz rola prawa w organizacji życia społecznego i politycznego. Przemiany współczesnych państw oraz najważniejsze wyzwania związane z ich funkcjonowaniem w warunkach integracji europejskiej i globalizacji. Kształcenie umiejętności analizowania podstawowych modeli organizacji państwa, interpretowania przemian ustrojowych w perspektywie historycznej oraz wykorzystywania wiedzy o państwie do wyjaśniania procesów politycznych i społecznych	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.

46.	Prawa człowieka	K_A1W01; K_A1W02; K_A1W06; K_A1W09; K_A1U04; K_A1U05; K_A1U06; K_A1U09; K_A1K02; K_A1K04; K_A1K06, K_A1K10	Geneza i rozwój idei praw człowieka oraz ich znaczenie dla kształtowania współczesnych systemów demokratycznych. Ewolucja międzynarodowej ochrony praw człowieka po II wojnie światowej oraz podstawowe akty prawa międzynarodowego regulujące ochronę praw i wolności jednostki. Organizacja Narodów Zjednoczonych, Rada Europy, Unia Europejska i inne instytucje w systemie ochrony praw człowieka. Współczesne wyzwania związane z ochroną praw człowieka, w tym prawa mniejszości, migracje, konflikty zbrojne, terroryzm oraz rozwój nowych technologii. Kształcenie umiejętności analizy dokumentów międzynarodowych i źródeł dotyczących ochrony praw człowieka, interpretowania współczesnych problemów społecznych i politycznych w perspektywie historycznej oraz oceny znaczenia praw człowieka dla funkcjonowania demokratycznego państwa i społeczeństwa obywatelskiego.	Zaliczenie z oceną na podstawie wyników końcowego kolokwium pisemnego/ustnego i/lub przygotowanej pracy pisemnej i/lub przedstawionego referatu (prezentacji) i/lub czynnego udziału w dyskusji i innych działaniach realizowanych w trakcie zajęć.
-----	-----------------	---	--	---

.....
data i podpis
Zastępcza ds. Kształcenia

.....
data i podpis
Dyrektora Kolegium